

PLAN PASTORALNY
APOSTOLATU POLSKIEGO W USA
(Polish American Priests Association)

Wstęp

1. Niniejszy Plan Pastoralny dla Polonii w Stanach Zjednoczonych został opracowany w oparciu o uchwały Zjazdu Stowarzyszenia Księży Polsko-Amerykańskich (PAPA) z 1993 roku. Polecany jest on wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób służą Polonii, jako wspólna wiedza tych, którzy pragną uczynić tę posługę jak najskuteczniejszą.
2. Niniejszy plan jest wzorowany na Narodowym Planie Pastoralnym dla Ludności Hiszpańsko Języcznej i Ludności Murzyńskiej oraz na Narodowym Planie i Strategii Ewangelizacji Katolickiej w Stanach Zjednoczonych.
3. Pierwsza wersja Planu Pastoralnego została przyjęta przez zjazd P.A.P.A. w roku 1994. Uczestników zjazdu poproszono wówczas o ocenę planu oraz podanie uwag dotyczących zarówno całości planu jak i jego kwestii szczegółowych. Uwagi te zostały uwzględnione w drugiej wersji Planu Pastoralnego. Wersja ostateczna została przedstawiona podczas zjazdu P.A.P.A. w roku 1995. Plan w tej wersji, po uwzględnieniu opinii zainteresowanych grup oraz poszczególnych osób świeckich, został przyjęty i zalecono wprowadzenie go w życie, dostosowując do miejscowych potrzeb i przyjętych celów w ramach poszczególnych parafii.
4. “Polonia semper fidelis” (Polska zawsze wierna). Mamy nadzieję, że to co zostało powiedzenie o naszych przodkach, odnosi się również do obecnej generacji Polaków żyjących w Stanach Zjednoczonych. Pełni wiary w Boga oraz wierząc we własne możliwości, jako część Ludu Bożego pielgrzymującego na ziemi, którego zadaniem jest realizowanie Królestwa Bożego tu i teraz, przyzywamy wstawiennictwa Maryi, Naszej Matki Częstochowskiej, prosząc Ją, by dopomogła nam w efektywnym wprowadzaniu tego planu w życie codziennym.

Przedmowa

5. Dlaczego potrzebny jest plan pastoralny dla Polonii w USA? Żyjemy w kraju o różnorodnej kulturze społeczeństwa. Wpływ tej rzeczywistości na Kościół Katolicki w USA został przedstawiony na Konferencji Biskupów Katolickich Stanów Zjednoczonych w 1980 roku w dokumencie o Pluralizmie Kulturowym w Stanach Zjednoczonych. Podstawowe zasady tego planu pastoralnego są oparte na słowach Ojca Świętego, Jana Pawła II:

“Ewangelia nie jest utożsamiona z kulturami, bowiem przewyższa je wszystkie. Jednak Królestwo Boże, które Ewangelia ogłasza, realizuje się wśród ludzi głęboko złączonych z daną kulturą. Budowanie Królestwa nie może dokonywać się w oderwaniu od poszczególnych kultur. Ewangelizacja powinna pomóc poszczególnym kulturom w wydobyciu ze skarbców ich tradycji oryginalnych doświadczeń życia chrześcijańskiego, celebracji i myśli. Duch Święty wzywa nas, abyśmy uwierzyli, iż zacznym ewangeliczny, w swojej autentyczności, posiada moc wzbudzenia chrześcijan w różnych kulturach, z całym bogactwem ich dziedzictwa, oczyszczonego i przemienionego.” #9 (Zob. Adhortacja

apostolska Ojca Świętego, Jana Pawła II: Ewangelizacja w Świecie Współczesnym #20 oraz Katecheza w Naszych Czasach, #53).

6. Ojciec Święty, Jan Paweł II powtarza słowa Papieża Pawła VI, który pisał: “Kościół powszechny jest w praktyce wcielony w Kościoły lokalne, złożone z konkretnych ludzi, posiadających swój język, własne dziedzictwo kulturowe oraz sobie właściwą wizję świata i historycznej przeszłości... Zgodnie z zamysłem Chrystusa, powszechność Kościoła wyraża się w jego uniwersalnym powołaniu i misji. Kiedy jednak Kościół zakorzenia się w odmiennych warunkach kulturowych, społecznych i socjalnych, wtedy przyjmuje on zewnętrzny wyraz, właściwy poszczególnym częściom świata.” (Ewangelizacja w Świecie Współczesnym #62).
7. W końcu, Papież Jan Paweł II w Adhortacji apostolskiej, Katecheza w Czasach Współczesnych (# 53), streszczając słowa Piątego Synodu Biskupów, mówi: “Terminy akulturacja i inkulturacja wyrażają dokładnie jeden czynnik wielkiej tajemnicy Wcielenia. Katechizacja podobnie jak i Ewangelizacja w ogólności, ma za zadanie wszczepić moc Ewangelii w samo serce danej kultury oraz różnych kultur.”
8. Amerykanie polskiego pochodzenia oraz współcześni imigranci z Polski stanowią około 20% populacji katolickiej w Stanach Zjednoczonych. Pozostają oni w mniejszym lub większym stopniu pod wpływem Kościoła w Polsce, który został ukształtowany przez długie lata historii i liczne przeobrażenia kulturowe. Przeto ze względu na ów znaczący wpływ, jest nie tylko pomocny, lecz wręcz konieczny, plan pastoralny dla Polonii w USA.
9. Polonia w Stanach Zjednoczonych nie jest monolitem. Diecezje z większą liczbą Polonii wypracowały swoje własne rozwiązania w zakresie opieki pastoralnej nad tą grupą etniczną. Ich konstruktywne wysiłki w tym zakresie w przeciągu minionych 150 lat chwalebnie wpisały się w historię Kościoła Katolickiego Stanów Zjednoczonych. Obecny plan o charakterze ogólnokrajowym ma dopomóc i jednocześnie stanowić wyzwanie dla Kościołów lokalnych, aby rozwinęły swoje własne plany pastoralne w odniesieniu do polskiej grupy etnicznej zamieszkującej na danym terenie.

Koordinacja z innymi planami pastoralnymi

10. Plan Pastoralny dla Polonii nie powinien być rozpatrywany w oderwaniu od innych, już istniejących, planów pastoralnych. Co więcej, powinien być zharmonizowany z tymi planami. Główne założenia planu zostały oparte na dokumentach soborowych i posoborowych. Konferencja Biskupów Amerykańskich (NCCB) opublikowała w ostatnich latach szereg listów pastoralnych, z których wiele elementów weszło do niniejszego planu pastoralnego. Na szczególną uwagę zasługuje dokument zatytułowany Idź i zyskuj uczniów, który jest Narodowym Planem i Strategią Ewangelizacji Katolickiej w Stanach Zjednoczonych. Wiele diecezji rozwinęło własne programy i plany pastoralne w oparciu o uchwały Diecezjalnych Synodów Pastoralnych. Natomiast ludność hiszpańskojęzyczna i murzyńska opracowały własne plany opieki pastoralnej o zasięgu ogólnokrajowym. Inne grupy narodowe mogą uczynić to samo.
11. Zamierzeniem niniejszego planu jest uchwycenie i podkreślenie wielu spraw (celów) działalności pastoralnej naszkicowanych w uprzednio wspomnianych planach, aby w ten sposób rozbudzić wśród jego zwolenników świadomość specyficznych problemów i potrzeb

katolickiej Polonii oraz uzupełnić luki innych planów w tym, co specyficznie odnosi się do katolickiej Polonii.

12. Przy ustalaniu poszczególnych zasad, norm i praw odnoszących się do działalności pastoralnej wśród emigrantów i uciekinierów, powinny być brane pod uwagę następujące dokumenty: Konstytucja Apostolska: Exsul Familia papieża Piusa XII, Nowe zasady troski o migrantów (Pastoralis Migratorum Cura) papieża Pawła VI, "Instrukcja o opiece duszpasterskiej nad migrantami" wydana w 1969 r przez Świętą Kongregację Biskupów, List do Konferencji Biskupów na temat "Kościoła i ludzi, którzy przemieszczają się", wydany w 1978 przez Papieską Komisję ds. Migrantów, oraz liczne wskazania pastoralne Episkopatu Amerykańskiego odnoszące się do migrantów i uciekinierów.
13. W realizacji założeń Planu Pastoralnego dla Polonii w Stanach Zjednoczonych, bardzo pomocnym oraz cennym źródłem informacji i wymiany doświadczeń może być: Centralny Ośrodek Duszpasterstwa Emigracyjnego w Rzymie, kierowany obecnie przez Abpa Szczepana Wesołego oraz następujące departamenty Konferencji Episkopatu Stanów Zjednoczonych (USCC): Przedstawiciel ds. Apostolatu Polskiego, Departament ds. Pomocy Kościołom Katolickim w Europie Centralnej i Wschodniej, Departament ds. Opieki Duszpasterskiej nad Imigrantami i Uciekinierami oraz organizacje takie jak: Liga Katolicka, czy inne należące do Kongresu Polonii Amerykańskiej.

Historia Polonii w Stanach Zjednoczonych

14. Pierwsi emigranci z Polski przybyli do Ameryki już w czasach kolonialnych, około 1608 roku do Jamestown, Virginia; dwaj najslawniejsi Polacy to Generał Kazimierz Pułaski i Generał Tadeusz Kościuszko. Wielka emigracja miała miejsce pod koniec XIX i na początku XX wieku, kiedy to ponad 2,5 miliona Polaków przybyło do Ameryki. Była to w większości ludność zajmująca się rolnictwem w swoim kraju lub trudniąca się pracą przynoszącą bardzo niskie dochody, a więc z najniższych klas społecznych. Nie posiadając majątku, wyemigrowali do Ameryki, dając początek Polonii. Polonia, to łacińskie słowo pochodzące od nazwy kraju - Polska. Używane jest ono dla określenia grupy polskich imigrantów oraz ich potomków, zarówno w odniesieniu do całości, jak i poszczególnych grup.
15. Obecnie według spisu ludności przeprowadzonego w 1990 roku, 9,366,106 osób przyznaje się do polskiego pochodzenia. Gdyby czwarta i piąta generacja wielkiej emigracji została włączona, liczba polskiej grupy etnicznej wzrosłaby do 15 milionów. W ostatnim 35-leciu ćwierć miliona Polaków przybyło do Stanów Zjednoczonych.
16. Rozmieszczenie terytorialne osób przyznających się do polskiego pochodzenia w oparciu o spis ludności z 1990 roku: New York (1,181,077); Illinois (962,927); Michigan (889,527); Pensylwania (882,348); New Jersey (626,506); Kalifornia (578,256); Wisconsin (505,808); Ohio (442,226); Floryda (410,666); Massachusetts (359,677); Connecticut (312,587); Minnesota (238,039); Texas (237,557); Maryland (200,570); Indiana (179,501); Virginia (115,121); Arizona (102,405). W pozostałych stanach Polonia nie przekracza 100 tys. osób.
17. Mieszkańcy Stanów Zjednoczonych urodzeni w Polsce, skupiają się przeważnie w następujących stanach: New York (89,874); Illinois (82,211); New Jersey (40,280); Kalifornia (29,671); Floryda (26,913); Connecticut (21,091); Michigan (19,160);

Pennsylvania (14,667); Massachusetts (13,229); Ohio (9,827); Wisconsin (5,601); Texas (5,347). Inne stany posiadają mniej niż 5,000 zarejestrowanych imigrantów z Polski.

18. Pierwsza znacząca grupa imigrantów z Polski przybyła do Ameryki w związku z rozbiorem Polski przez Prusy, Rosję i Austrię. W 1830 roku wybuchło w Polsce powstanie przeciwko carowi Mikołajowi I, które wkrótce zostało stłumione. Wtedy to około tysiącu osobom udało się zbiec do Stanów Zjednoczonych. Ci i inni emigranci polityczni próbowali utworzyć tutaj wspólnoty, ale bezskutecznie. W 1854 roku, Ksiądz Leopold Moczygamba sprowadził grupę ok. 800 Polaków ze Śląska do miasteczka Panna Maria w Texasie, które stało się pierwszym miejscem zorganizowanego osadnictwa Polaków w Stanach Zjednoczonych. Pierwsi emigranci znajdowali zatrudnienie w rolnictwie oraz w kopalniach, młynach, rzeźniach, hutach we Wschodniej i Środkowo-Zachodniej części Ameryki.
19. Wspólnoty polonijne powstałe przed końcem ubiegłego stulecia w wielu miastach amerykańskich, stawały się coraz to bardziej samodzielne. Polacy przeważnie osiedlali się w centralnych częściach wielkich miast, przynosząc tam różne umiejętności w zakresie wielu pożytecznych zawodów, jak na przykład krawiectwa czy piekarnictwa, co w rezultacie dawało im sposobność do służenia Polonii i pogłębiania jej wspólnoty. W wyniku tego tworzyła się "mała Polska", etniczna enklawa podobna do tych, jakie już wcześniej utworzyły inne grupy.
20. Masowa emigracja Polaków do Ameryki trwała do zakończenia I Wojny Światowej i odzyskania niepodległości przez Polskę. W roku 1924, w obawie przed negatywnymi wpływami rosnącej emigracji na poziom życia w USA, obywatele głównie pochodzenia Anglo-Saksońskiego wymogli ustanowienie jednych z najbardziej restryktywnych praw imigracyjnych, które znacznie zahamowały emigrację do USA. Akt zakładał przyznanie 165 000 wiz emigracyjnych rocznie, rozdzielanych proporcjonalnie na poszczególne grupy narodowościowe, przy czym żadna z nich nie mogła otrzymać więcej niż 2% tej sumy. W roku 1965 zasada ta została zmieniona.
21. Odnowienie siły i żywotności Polonii nastąpiło podczas kolejnej fali emigracji polskiej. Po II Wojnie Światowej wielu imigrantów zostało przyjętych przez Stany Zjednoczone na mocy rozporządzenia z 1948 roku, zawartego w "Special Displaced Persons Act". Przybysze ci, w wielu wypadkach, zostali bardzo boleśnie dotknięci działaniami wojennymi. Niektórzy z nich zesłani byli do obozów pracy w różnych miejscach Europy skąd udało im się zbiec. Inni pragnęli wyrwać się spod władzy reżimu komunistycznego, narzuconego Polsce przez Związek Radziecki. Liczba imigrantów ponownie wzrosła po 1981 roku, kiedy to podczas stanu wojennego reżim rządzący w Polsce znacznie ograniczył wolność obywateli oraz zlikwidował związek zawodowy "Solidarność". Przed przyjazdem do USA, wielu emigrantów musiało udowodnić, iż byli uchodźcami politycznymi. Była to więc emigracja w poszukiwaniu wolności.
22. Większość emigrantów z Polski ostatnio przybyłych do USA pochodziła z miast. Byli oni bardziej wykształceni i uzdolnieni w zakresie technicznego oraz profesjonalnego przygotowania, niż emigranci polscy z początku obecnego wieku, którzy przybyli tutaj w poszukiwaniu chleba. Wielu z tych nowych, jak również potomkowie poprzednich generacji, nie dążyli już do osiedlania się w centralnych rejonach wielkich miast, lecz coraz częściej zaczęli osiedlać się na przedmieściach.

23. Obecnie, w latach dziewięćdziesiątych wciąż wielu imigrantów decyduje się na przyjazd do USA kierując się podobnymi motywami jak przybysze z wcześniejszych okresów. A więc, aby polepszyć swoją sytuację ekonomiczną oraz skorzystać z wolności, jaką ten kraj oferuje. Dzisiaj wielu imigrantów pozostaje w USA nielegalnie, pomimo wygaśnięcia ważności ich wiz, chociaż planują powrót do Polski w późniejszym okresie. Inni zamierzają pozostać w USA na stałe, decydując się na życie w nielegalnej "prawnej próżni". W 1993 roku ponad 23 000 Polaków otrzymało wizy emigracyjne, które uprawniają do osiedlenia się na stałe w USA. Podobne wizy otrzymało 3 850 Polaków w 1994 i 1995 roku.

Podstawy doktrynalne

24. Ponieważ Syn Boży stał się człowiekiem, dlatego istoty ludzkie oraz całe społeczności mogą się przemieniać i stawać się święte. Miasto zamieszkane przez człowieka może stać się miastem Boga. W różnym stopniu uwidacznia się wpływ Jezusa, za pośrednictwem Jego Kościoła, na transformację różnych społeczeństw w przeciągu dwóch tysiącleci, często jedynie przez przezwyciężenie różnych przeszkód i przejawów zła.
25. Dziedzictwo katolickie oraz tożsamość kulturowa Amerykanów polskiego pochodzenia, zarówno potomków wcześniejszej emigracji jak i imigrantów nowoprzybyłych, są dzisiaj zagrożone przez dominację wartości laickich we współczesnym społeczeństwie amerykańskim. W wielu wypadkach owa dominacja przybiera formę otwartego ataku na wartości religijne uznawane przez katolików żyjących w USA. Z drugiej strony chęć szybkiego dorobienia się, wzbogacenia się za wszelką cenę, mogą stać się tak obsesyjne, iż wartości ewangeliczne zostaną zepchnięte na dalszy plan. Pokusa ta nie dotyczy tylko emigrantów, którzy ostatnio wyrwali się spod wpływu komunizmu.
26. Społeczeństwo amerykańskie jako całość, nie docenia należycie silnej tożsamości narodowej oraz bogatego dziedzictwa kulturowego Polaków. Znajduje to swój wyraz w niedelikatnych żartach na temat Polaków oraz w zniecierpliwieniu spowodowanym obcym brzmieniem polskich nazwisk czy obecnością obcego akcentu w mowie.
27. Ci sami ludzie, którzy są przywiązani do Kościoła i rodziny oraz dają przykład rzetelnej pracy, dumni ze swej Ojczyzny i kultury oraz podekscytowani z powodu wyboru obecnego Papieża Jana Pawła II, pełnią proroczą misję wobec materializmu i zeświecczenia społeczeństwa amerykańskiego. Mogą oni wspierać wiarę innych katolików nawet tam, gdzie nie stanowią oni większości.
28. Misją Kościoła jest kontynuowanie zbawczego dzieła Jezusa Chrystusa: głoszenie Królestwo Bożego i ukazywanie środków umożliwiających wejście do niego. Głoszenie tego, co ma dokonać się w przyszłości jest jednocześnie antycypacją owej pełni tu i teraz w rozwijającej się historii. Królestwo Boże głoszone i zainicjowane przez Jezusa posiada tak wielką wartość, iż w stosunku do niego, wszystko inne jest względne.
29. To zatem jest misją Kościoła, Nowego Ludu Bożego, do którego powołani są wszyscy, zarówno kobiety jak i mężczyźni, katolicy w Polsce jak i w Stanach Zjednoczonych. Realizując tę misję, Kościół Katolicki w Stanach Zjednoczonych wykorzystuje wszelkie

zdolności, źródła i obyczaje różnych ras i grup narodowych. Mimo iż niniejszy plan skupia się tylko na jednej grupie narodowej, Polonii w Stanach Zjednoczonych, to jednak realizacja tej misji jest obowiązkiem całego Kościoła. Stąd Polonia Katolicka musi włączyć się we współpracę ze wszystkimi katolikami żyjącymi w USA, bez względu na ich rasę czy pochodzenie.

Stąd Kościół uczestniczy także w proroczej misji Jezusa, głosząc miłość Ojca względem wszystkich ludzi, którzy są wezwani do wspólnego życia w królestwie miłości i sprawiedliwości, oraz przez wiarę, do wejścia wszystkich ludzi do domu Ojca. Oznacza to także, że gdy zajdzie taka potrzeba, także różne przejawy zła obecne w naszej wspólnotcie i w nas samych, zostaną potępione. zob. Konstytucja Dogmatyczna o Kościele. #12 i 13).

Polskie parafie

31. Parafia jest uobecnieniem Kościoła w określonym miejscu. Pełni ona swoją misję pastoralną poprzez posługę Słowa, sprawowanie Eucharystii i pozostałych sakramentów oraz poprzez tworzenie wspólnoty wierzących.
32. “Wewnątrz Kościoła w Stanach Zjednoczonych, od dawna istniały i nadal są różnice kulturowe. Parafia “narodowa”, jak ją nazywano, spełniała godną podziwu funkcję w latach imigracji - zachowywała znane praktyki religijne dla ludności w obcym kraju. Te narodowe parafie świadczyły o konkretnych różnicach katolików. Dzięki nim zachowały swoją żywotność języki narodowe, w których chrześcijanie modlili się przez wieki. Wniosły bogactwo kulturowe do miast i wsi stając się często ośrodkami życia społecznego i ekonomicznego. Reprezentowały one także wspaniałe osiągnięcia artystyczne, stając się świadectwem dziedzictwa historycznego w czasach współczesnych. Ich misja nie jest zakończona, ponieważ emigracja nadal trwa. Dlatego parafie te są i muszą w określonych warunkach pozostać bazą dla nowych Amerykanów, oferując wsparcie i pocieszenie nowym generacjom. Niestety, różnorodne formy duszpasterstwa oferowanego przez te parafie, nie otrzymały należnego uznania ani nagrody, zarówno ze strony historyków w przeszłości, ani też od współczesnych naukowców”. (Pluralizm Kulturowy w Stanach Zjednoczonych #19).
33. Parafia “polska” rozwijała się jako “narzędzie” lub instytucja mająca na celu zachowanie wiary polskich imigrantów. Dla nich ojczysty język i kultura były tak ściśle związane z wiarą, że zachowanie wiary wymagało zachowania polskiej kultury, a szczególnie języka polskiego.
34. Parafia “polska” służyła także jako ważny ośrodek socjalizacji imigrantów w procesie ich integracji ze społeczeństwem amerykańskim, wprawdzie pluralistycznym, chociaż w dużym stopniu zdominowanym przez ludność białą i kulturę anglosaską. Należy przy tym zaznaczyć, że mobilność nie sprzyja izolacji, lecz akulturacji polskich imigrantów ze społeczeństwem amerykańskim i jego kulturą oraz Amerykanów polskiego pochodzenia do polskiej społeczności i jej kultury. Ten fascynujący kościelny układ działał skutecznie. Jednak z biegiem lat, ta sytuacja społeczno-kulturowa “polskich” parafii w wielu aspektach uległa zasadniczym zmianom. Wpływ tych zmian powinien być w przyszłości zbadany, aby

w kontekście tej nowej sytuacji można było udoskonalić koncepcję duszpasterstwa i stosowanych metod.

35. “Parafie nie muszą obawiać się bycia ośrodkami życia kulturalnego, jak też duchowej inspiracji, uwzględniania zwyczajów i tradycji ludowych we współczesnym głoszeniu Ewangelii. To często może wymagać zachowania języka ojczystego w katechizacji i podczas nabożeństw. Brak wrażliwości w tym zakresie może doprowadzić do wyobcowania nawet najbardziej gorliwych” (tamże #38).
36. CELE:1. Tam gdzie jest znaczna liczba parafian pochodzenia polskiego, parafia ta powinna stać się centrum życia społecznego, naukowego, kulturalnego i duchowego dla rozwoju swoich członków.
- 37.2. Miejscowi duszpasterze powinni nawiązać kontakt z odpowiednimi ośrodkami, które przygotowują i udzielają wsparcia, aby dopomagać potrzebującym (np. anonimowym alkoholikom w języku polskim, przygotowanie do małżeństwa w języku polskim, przygotowanie do otrzymania obywatelstwa itd.).
- 38.3. Aby osiągnąć cele wymienione w pk.36, parafie polskie powinny współpracować z innymi parafiami, zarówno na poziomie lokalnym, diecezjalnym jak i regionalnym.
- 39.4. Organizacje polsko-amerykańskie, zarówno lokalne jak i o zasięgu ogólnokrajowym oraz centra naukowe powinny popierać badania historyczne i socjologiczne, które będą miały na celu ukazanie osiągnięć parafii polonijnych.

GŁÓWNE AGENDY: Personel parafii, Rada Parafialna, Polskie Komitety zorganizowane przy parafiach lub kuriach diecezjalnych, Diecezjalne Biuro do Planowania Parafialnego, władze państwowe oraz prywatne organizacje społeczne, polskie organizacje bratniej pomocy, lokalne oddziały P.A.P.A., szkoły polskojęzyczne oraz polskie organizacje kulturalne i społeczne.

Polacy w “diasporze”

41. Ze względu na zmieniającą się strukturę populacji oraz uwarunkowania społeczne i lepszą sytuację finansową katolików polskiego pochodzenia, przenoszą się oni z tradycyjnych parafii polskich, do parafii, w których są mniejszością, bardzo często na przedmieścia. Z drugiej strony, do tradycyjnych polskich parafii napływa ludność z innych grup etnicznych, co powoduje przekształcanie się ich w parafie dwu, a nawet trój-kulturowe. W związku z tym, konieczna staje się współpraca międzyparafialna, aby zapewnić stosowną opiekę duchową tak rozproszonej “owczarni”. Konieczne jest także wypracowanie i rozwinięcie nowych form posługi świeckich i duchownych tak, aby duchowe potrzeby parafian w pełni zostały zaspokojone.
42. CELE: 1. Należy dołożyć wszelkich starań, aby duchowe potrzeby Polonii były w pełni zaspokojone. Jeśli w danej parafii nie ma kapłana mówiącego po polsku, a są potrzeby, aby sakramenty święte i Eucharystia były sprawowane w języku polskim, to wówczas powinno się znaleźć takiego kapłana wśród miejscowego lub okolicznego kleru.
- 43.2. Jeżeli liczba katolików polskiego pochodzenia w poszczególnych parafiach danego rejonu jest niewielka, to wówczas nabożeństwa w języku polskim powinny być sprawowane na

szczeblu rejonowym, np. w kościele misyjnym lub też w Centrum Apostolatu Polskiego, a nabożeństwa okolicznościowe w jednej z parafii danego regionu.

- 44.3. Mniej sformalizowanymi sposobami działania zmierzającymi do zachowania wiary oraz ewangelizacji współczesnych imigrantów są: misje prowadzone w języku polskim, polskojęzyczne środki masowego przekazu, stowarzyszenia oraz grupy oazowe i odnowy w Duchu św.
- 45.4. Katolicy polskiego pochodzenia powinni dopilnować, aby mieli odpowiedni udział w apostołstwie świeckich, zarówno w parafii jak i na szczeblu diecezjalnym.
- 46.5. Tam gdzie potrzeby duchowe, oświatowe, kulturalne lub socjalne katolików polskiego pochodzenia nie są lub nie mogą być zaspokojone w sposób zadawalający, wtedy wierni powinni być zachęceni do szukania instytucji czy organizacji, które mogą im w tym pomóc, np. polskie parafie, polskie centra kulturalne, agencje socjalne, kluby itd. Otwartość na tego typu współpracę mogłaby wzrosnąć, gdyby księża byli chętni pełnić funkcje kapelanów lub członków zarządów tych organizacji.
- 47.6. Katolicy polskiego pochodzenia powinni współpracować z innymi grupami etnicznymi lub rasowymi tak, aby ich wartości kulturowe oraz różne tradycje były wyrażane w parafii w sposób właściwy, np. sprawowanie Eucharystii w dwóch językach przy jednoczesnym zachowaniu należytej wrażliwości językowej i kulturowej, organizowanie dni “międzynarodowych” oraz dni mających doniosłe znaczenie dla poszczególnych grup.
- 48.7. Podobnie jak imigranci powinni być integrowani na różnych poziomach i w różnych sytuacjach ze społeczeństwem amerykańskim, tak też ich dzieci i wnuki powinny być integrowane z Kościołem w Stanach Zjednoczonych. Proces ten jest bardzo złożony.
49. GŁÓWNE AGENDY: księża polscy, przywódcy polskiego pochodzenia oraz zatrudnieni w różnych instytucjach, polskie komitety parafialne i diecezjalne, oraz diecezjalne agendy zajmujące się działalnością duszpasterską.

Charakterystyka polskiej duchowości, liturgii i nabożeństw

50. Dziewięćdziesiąt procent Polaków uważa się za katolików. Chrzest Mieszka I w 966 roku był równocześnie chrztem całego narodu. Język polski, kultura, polityka i historia są tak ściśle związane z wiarą katolicką i Kościołem, że wielu Polaków uważa ten związek za wręcz nierozłączny. Wielu nawet sądzi, że dla niektórych utrata polskości może prowadzić także do utraty ich wiary. Związek ten jest tak duży, iż poszczególni Polacy analizując wpływ Kościoła i kultury ma swoją psychikę, nie potrafią rozdzielić jednego od drugiego.
51. Mówiąc o imigrantach polskich, bardzo ważne jest, aby pamiętać jak ściśle były ze sobą związane patriotyzm i wiara katolicka w ostatnich dwóch stuleciach. Rozbiory Polski pod koniec XIX wieku dokonane przez protestanckie Prusy i prawosławną Rosję wytworzyły sytuację, w której zarówno patriotyzm jak i przekonania religijne mogły być wyrażane jedynie w liturgicznych celebracjach, np. Msze Święte w rocznicę Konstytucji 3-go Maja. Podobnie w tym stuleciu, podczas pięćdziesięcioletniego panowania reżimu komunistycznego w Polsce, nabożeństwa kościelne łączyły patriotyczne i religijne dążenia narodu w Mszach św. za Ojczyznę.

52. Jakie więc są charakterystyczne cechy dla polskiej duchowości, liturgii i życia religijnego? Wprowadzenie języka ojczystego do liturgii na mocy postanowień Soboru Watykańskiego II, miało wielki wpływ na związek, jaki istnieje między praktykami religijnymi i ich wyrazem w danym języku. Pełne efekty tej reformy w Polsce i wśród Polonii Amerykańskiej powinny być jeszcze osiągnane. Uporczywe pragnienie, a nawet żądanie współczesnych imigrantów, by Msza święta była odprawiana w języku polskim, świadczy zarówno o sukcesie tej reformy, jak i wrodzonej potrzebie wyrażenia swej religijności we własnym języku. Jest to prawda, gdy chodzi zarówno o praktyki liturgiczne jak i para liturgiczne.
53. Nawet przed Soborem Watykańskim II, liturgia łacińska, sprawowana tak w Polsce jak i wśród Polonii amerykańskiej, posiadała swoje własne liturgiczne i pobożnościowe zabarwienia, np.: replika Grobu Jezusa, święcenie pokarmów, procesja rezurekcyjna, pielgrzymki, poświęcanie kadzidła, złota, mirry i kredy podczas święta Objawienia Pańskiego oraz ziół i kwiatów w święto Wniebowzięcia N.M.P. itd. Liturgia łacińska sprawowana zarówno w Polsce jak i Stanach Zjednoczonych zawierała polskie hymny, homilie i modlitwy. Bogata pobożność była celebrowana niemal w całości w języku polskim.
54. Obfitość polskich pieśni jest jednym ze sposobów łączenia wiary katolickiej z polskim językiem i muzyką. Trudno byłoby wyobrazić sobie polskie nabożeństwo bez śpiewu (polskich pieśni). Polacy muszą wyrażać swoją wiarę w śpiewie.
55. Zbiór polskich pieśni nie tylko odzwierciedla ważniejsze święta i okresy roku liturgicznego, lecz także ważniejsze okresy życia religijnego Kościoła od Soboru Trydenckiego: nabożeństwo do Najświętszego Sakramentu, Serca Pana Jezusa, Męki Pańskiej, a ostatnio, do Miłosierdzia Bożego, Świętych oraz w sposób szczególny nabożeństwo do Maryi, Matki Bożej. Od czasu poświęcenia narodu polskiego Matce Bożej w 1656 roku przez króla Jan Kazimierz, nabożeństwo do Maryi, Królowej Polski, stało się głównym elementem pobożności Polaków. Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej jest wszechobecny tak w kraju, jak i wśród rodaków zamieszkałych w Stanach Zjednoczonych. Setki innych obrazów i figurek Matki Bożej odbierają cześć w polskich miastach i wioskach. Kopie wielu z nich znajdują się w kościołach i prywatnych domach Polaków w Ameryce.
56. Życie religijne jest pielęgnowane w rodzinach poprzez wspólnie odmawiane modlitwy, głównie różańca oraz przez pielęgnowanie rodzinnych zwyczajów i tradycji: Wigilia z opłatkami, święconka, pamięć o bliskich zmarłych w dzień zaduszny i nawiedzanie grobów. Nawet wielkim kosztem, zachowywane są te tradycje, zgodnie ze wszystkimi przepisami.
57. Katolicyzm polski ma tendencję do tradycjonalizmu i konserwatyzmu w swej teologii i jest bardziej emocjonalny w swym wyrazie w porównaniu do katolicyzmu krajów zachodnich.
58. CELE: 1. Liturgia w języku polskim powinna być sprawowana według ksiąg liturgicznych, których tłumaczenia i przepisy są zaaprobowane przez kompetentne władze kościelne w Polsce.
- 59.2. Zamierzeniem planu winno być przedstawienie sposobów wyjaśnienia różnic między praktyką liturgiczną w Polsce i Stanach Zjednoczonych. Następnie, propozycje te powinny być przedłożone do aprobaty kompetentnym władzom, jako adaptacje praktyk liturgicznych w Stanach Zjednoczonych.

- 60.3. Centralne Biuro Apostolatu Polskiego, gdy zostanie założone (zob. załącznik), powinno kształcić ludzi do pracy pastoralnej, starać się o ciągłe kształcenie kleru oraz zająć się inkulturacją polsko-amerykańskiej spuścizny liturgiczno-religijnej, jaka zakorzenia się w Kościele katolickim w USA. Centrum to mogłoby także koordynować pracę nad przygotowaniem nowych, dwu języcznych podręczników, zaaprobowanych przez władze kościelne w Stanach Zjednoczonych.
- 61.4. Związek, jaki istnieje między wiarą i językiem przyczynił się do zachowania wiary przez pierwszą generację imigrantów w Stanach Zjednoczonych. Niemniej jednak, nowy język nie koniecznie musi prowadzić do utraty wiary. Dzieci i Amerykanie urodzeni z nowej imigracji powinny władać dwoma językami i znać obie kultury w wyrażeniu swej wiary.
- 62.5 Sobór Watykański II usilnie zaleca: “Popularne nabożeństwa należy tak uporządkować, aby zgadzały się z liturgią, z niej poniekąd wypływały i do niej wiernych prowadziły, ponieważ ona ze swej natury znacznie je przewyższa.” (Konstytucja o Liturgii Świętej, n.13). Zachęca się diecezje i organizacje, aby wyszukiwały i rekomendowały odpowiednich kapłanów oraz świeckich do stypendiów, studiów i prac badawczych na temat obyczajów polsko-amerykańskich, które znajdują wyraz w liturgii.
- 63.6. Bardziej swobodny przepływ liturgicznych i religijnych publikacji z Polski wymaga skatalogowania lub też sporządzenia listy dostępnych nowości.
64. GŁÓWNE AGENDY: księży, parafialne komitety liturgiczne, Polsko-Amerykańskie Centrum Liturgiczne, Seminarium Świętych Cyryla i Metodego w Orchard Lake.

Ewangelizacja

65. Podstawowe koncepcje i cele Ewangelizacji w Stanach Zjednoczonych są zawarte są w dokumencie NCCB zatytułowanym: Idź i zyskuj uczniów. Czytamy w nim: “Ewangelizacja oznacza szerzenie Dobrej Nowiny Jezusa Chrystusa w każdej sytuacji oraz nawracanie poszczególnych osób jak i całych wspólnot poprzez boską moc samej Ewangelii. Jej istotą jest głoszenie zbawienia w Chrystusie oraz odpowiedź osoby przez wiarę dzięki działaniu Ducha Świętego”.
66. “Owocem Ewangelizacji jest zmiana życia i świata - świętość, sprawiedliwość, duchowość i pokój. Ważność przyjęcia Ewangelii przez nas nie zależy ani od naszych uczuć ani też od naszej wiedzy, lecz od tego jak służyimy bliźnim, szczególnie biednym, potrzebującym, cierpiącym, bezbronny i tym najmniej kochanym. Ewangelizacja pozostająca tylko wewnątrz nas, nie jest głoszeniem Dobrej Nowiny Jezusa Chrystusa”.
67. “Ewangelizacja zatem posiada wymiar wewnętrzny i zewnętrzny. Wymiar wewnętrzny wzywa nas do dalszego przyjmowania Ewangelii Jezusa Chrystusa oraz do nawrócenia indywidualnego i całego Kościoła. Prowadzi nas także do wzrostu i odnowy w świętości jako Lud Boży. Zewnętrznie, ewangelizacja kierowana jest do tych, którzy nie słyszeli o Ewangelii, lub też słyszeli, ale przestali praktykować swoją wiarę oraz do tych, którzy poszukują pełni wiary. Wzywa nas również do pracy na rzecz pełnej wspólnoty z tymi, którzy wyznają Jezusa, ale jeszcze nie urzeczywistniają jedności, o którą modlił się Jezus.”
68. Biskupi proponują trzy cele:
- 1) odnowienie naszego doświadczenia religijnego,

- 2) zapraszanie innych do uczestnictwa w tym doświadczeniu wiary,
 - 3) przekształcanie naszej kultury w świetle wartości katolickich.
- 69.CELE: 1. Zapewnić takie programy w języku polskim, które prowadziłyby ludzi do przyjęcia i pogłębiania ich wiary, jak: katechumenat, rekolekcje, misje, programy odnowy parafii, programy Kursillo, spotkania dla młodzieży, małżeństw itd. Ruch "Oazowy" cieszył się wielkim powodzeniem wśród młodzieży w Polsce, dlatego powinien być zaszczerpiony także w tym kraju.
- 70.2. Stosować zasady ekumeniczne w stosunku do ludzi i parafii Polsko-Katolickiego Kościoła Narodowego. Informować parafian o postępie w dialogu pomiędzy PKKN i Kościołem Rzymsko-Katolickim (zob. Pielgrzymować razem z Chrystusem. Sprawozdanie z dialogu Kościoła Narodowego i Rzymsko Katolickiego.)
- 71.3. W ramach kontaktów międzywyznaniowych (ponieważ wielu Żydów amerykańskich ma przodków, którzy żyli w Polsce), powinna być popierana istniejąca: Narodowa Rada Polsko - Amerykańska oraz Żydowsko - Amerykańska. Koalicja taka mogłaby służyć wprowadzeniu w życie nauki społecznej Kościoła oraz nawiązywaniu współpracy z innymi grupami narodowymi (nawet wyznającymi inną wiarę) w celu rozwiązywania problemów społecznych. Doświadczenie takie byłoby pomocne w zrozumieniu religijnego pluralizmu naszego kraju.
- 72.4. Pogłębiać znajomość Pisma Świętego poprzez pełniejsze objaśnianie treści Biblii w kazaniach i innych programach nauczania, także w języku polskim.
- 73.5. Dotrzeć do osób wyobcowanych, zranionych przez lekceważenie ich polskich praktyk religijnych lub też przez przypadkową i nierozsądną ich promocję.
- GŁÓWNE AGENDY: księża i pracownicy parafialni, Wydział do spraw Ewangelizacji, programy odnowy i ekumenizmu, bibliści polscy i amerykańscy.

Przewodnictwo duchowieństwa

75. Ksiądz Leopold Moczygamba był pierwszym z wyróżniających się kapłanów polsko-amerykańskich, który sprawował swą posługę kapłańską wśród Polonii na przełomie XIX i XX wieku. Księża tego okresu byli założycielami parafii oraz budowniczymi wielu szkół i kościołów. Wspaniałe budynki parafialne, które zarysowują sylwetki naszych miast oraz zdobią nasze osiedla, jak też miliony zbawionych wskazują i dziś na ich ogromne zaangażowanie duszpasterskie. Ich praca stała się inspiracją dla następnej generacji księży polsko-amerykańskich, aby kontynuować i rozszerzać ich dzieła.
76. Ponad 4, 000 kapłanów w Ameryce nosi dziś polskie nazwiska. Liczba ta zmniejszy się przed rokiem 2005 do około 3,400. W przyszłości będzie coraz to bardziej dotkliwy brak księży dwujęzycznych. Kapłani, synowie emigrantów sprzed I Wojny Światowej władający dwoma językami (blisko 2,500 w roku 1990) mają obecnie 60-70 lat. W jaki sposób

zapewnić wystarczającą liczbę księży do posługi katolickiej Polonii, która stanowi około 20% wszystkich katolików w Stanach Zjednoczonych?

77. CELE: 1. Zapoznać urzędników diecezjalnych oraz dyrektorów powołań ze szczególnym zapotrzebowaniem na księży dla duszpasterstwa polonijnego.
- 78.2. Popierać naukę języka polskiego i kultury polskiej wśród seminarzystów. Stwarzać im możliwość zaangażowania się w pracę z Polonią (praktyki na polskich parafiach).
- 79.3. Popierać rekrutację seminarzystów z Polski. W szczególności okazywać wsparcie finansowe i moralne Seminarium Świętych Cyryla i Metodego w Orchard Lake, Michigan, w celu kształcenia księży dla Polonii.
- 80.4. Rekrutować księży z Polski dla duszpasterstwa w Stanach Zjednoczonych, zgodnie z polityką i zasadami ustalonymi przez obydwie Episkopaty. Powinny być prowadzone programy inkulturyzacyjne dla tych kapłanów, ponieważ praktyka duszpasterska w Polsce nie może być zwyczajnie przeniesiona do tutejszego kraju. Niemniej, z realistycznego przeniesienia tej praktyki do Kościoła Amerykańskiego mogłaby się zrodzić wspaniała hybryda.
- 81.5. Rekrutacja kandydatów na diakonów stałych oraz włączenie ich w czynną służbę wśród Polonii.
- 82.6. Kapłani posługujący Polonii powinni traktować jako swój obowiązek odkrycie przynajmniej jednego powołania, aby kontynuować taką posługę. Szukać zatem należy nowych powołań na szczeblu parafialnym, poprzez osobiste kontakty, zachętę kierowaną do młodzieży, młodych, dyskusje w grupach, czy też przez ogłoszenia w biuletynie parafialnym.
- 83.7. Kapłani polskiego pochodzenia są w niewielkim procencie reprezentowani na wyższych stanowiskach oraz wśród hierarchii Kościoła amerykańskiego. Odpowiedni kandydaci winni być zatem promowani na wyższe stanowiska, proporcjonalnie do liczby polskich katolików, a więc ok. 15-20%.
- 84.8. Ponieważ inni kapłani także pracują wśród specyficznych grup etnicznych i rasowych, np.: wśród ludności hiszpańskiej czy afro-amerykańskiej, dlatego powinna być prowadzona współpraca między nimi a kapłanami polskimi w celu popierania się, wymiany informacji oraz wypracowania strategicznych planów duszpasterskich.
85. GŁÓWNE AGENDY: Biura Powołań, Wyżsi Przełożeni Zakonów, Rady Seminaryjne i Kapłańskie, księża i świeccy, którzy są proszeni o polecanie kandydatów na biskupów.

Przewodnictwo ludzi świeckich

86. Sobór Watykański II w Dekrecie o Apostolstwie Ludzi Świeckich, rozwinął doktrynalne podstawy oraz wysunął praktyczne wnioski odnośnie do udziału ludzi świeckich w kapłańskiej, królewskiej i prorockiej misji Chrystusa. Dokument ten został zaktualizowany przez papieża Jana Pawła II w Adhortacji Apostolskiej: Powołanie i Misja Ludu Bożego w Kościele i Świecie.

87. Ludzie świeccy na mocy Chrztu Świętego i Sakramentu Bierzmowania mają prawo i obowiązek przyjęcia przewodnictwa w Kościele. Nie mogą jednak tego wypełniać bez odpowiedniego przygotowania i pomocy, zwłaszcza, kiedy pełnią to przewodnictwo wśród współczesnej Polonii.
88. Jedną z bardziej chlubnych posług na rzecz Polonii amerykańskiej była praca polskich żeńskich zgromadzeń zakonnych w szkołach parafialnych, szpitalach, sierocińcach oraz innych instytucjach charytatywnych. Ponieważ liczba siostr zakonnych się zmniejsza, dlatego przenoszą się one do innych form działalności. Posługa ta, w wielu formach, może być nieoceniona w pracy apostołskiej wśród Polonii.
89. CELE: 1. Gdzie tylko to jest możliwe, ośrodki szkoleniowe oraz programy dla świeckich przywódców, powinny brać pod uwagę kulturalne, duchowe i emocjonalne potrzeby Polonii.
- 90.2. Parafie powinny starać się znaleźć przywódców posługujących się dwoma językami lub znających język polski, którzy po odpowiedniej formacji objęliby funkcje kierownicze na szczeblu parafialnym lub diecezjalnym.
- 91.3. Wizja Duszpasterstwa Młodzieżowego Wydziału Edukacyjnego USCC podaje cele i wskazówki dla posługi świeckich w poszczególnych aspektach.
92. GŁÓWNE AGENDY: proboszczowie, rady parafialne, zakony żeńskie oraz biura posługi świeckich.

Rodzina

93. Siła katolicyzmu wśród Polonii amerykańskiej ugruntowana jest przez wielopokoleniowe rodziny polskich imigrantów i ich potomków. Rodzice czy dziadkowie uczyli swe dzieci polskiej mowy i zachowania praktyk religijnych. Liturgia Mszy Świętej oraz nabożeństwa sprawowane w kościołach, wzmocnione były praktykami religijnymi w domu. Wartości moralne podawane w kościele znajdowały swe oparcie w słowach i przykładzie rodziców. Choć kwestionuje się dzisiaj wiele wartości w społeczeństwie amerykańskim, przyszłość Kościoła Katolickiego w Ameryce i Polonii zależy od wsparcia i rozwoju silnych rodzin.
94. Kościół zanalizował ostatnio życie współczesnej rodziny, jej mocne i słabe strony, przedstawiając obszerny plan pastoralny wspierający rodzinę w następujących dokumentach:
 - a/. O Rodzinie (Familiaris Consortio) Papieża Jana Pawła II - Adhortacja Apostolska o naturze i obowiązkach rodziny chrześcijańskiej i wytycznych dla posługi pastoralnej potrzebnej rodzinom.
 - b/. W Służbie dla Rodziny: Plan Pastoralny i zapewnienia NCCB - dokument przedstawiający zasady przewodnictwa i sprawowanie posługi pastoralnej wobec rodzin;
 - c/. Pierwszeństwo dla dzieci i rodziny. Wyzwanie dla Kościoła, narodu i świata, podręcznik USCC dla parafii - pastoralne sprawozdanie przedstawiające socjalne warunki bytu dzieci oraz moralny i religijny wymiar opieki nad nimi, głównie poprzez przyznawanie im pierwszeństwa w rozwiązaniach polityki publicznej i prawodawstwie;
 - d/. Podążać drogą miłości NCCB - pastoralne przesłanie, "które dzieli się z rodzinami wizją ich wspólnego powołania zakorzenionego w nauce Chrystusa i rozwijającego się w życiu wspólnoty wiernych. Zachęca także rodziny do poszukiwania zdrowia, siły i sensu, jaki

oferuje Chrystus przez swój Kościół oraz przyrzeka wsparcie Kościoła tak, aby rodziny te mogły rozpoznać swoje możliwości i stawić czoła wymaganiom zmieniającego się świata.”

95. Adaptacja tych planów powinna być skierowana do rodzin polsko-amerykańskich i imigrantów, szczególnie narażonych z powodu usiłowania dostosowania się do życia w Stanach Zjednoczonych.
96. Cele: 1. Badania mocnych stron życia rodzinnego wśród Polaków i wykorzystywanie ich do osiągnięcia celów zawartych w wyżej wymienionych dokumentach.
- 97.2. Wizyty pasterskie w domach były ważnym i skutecznym sposobem duszpasterstwa parafialnego. Czy ta praktyka może być zastosowana w dzisiejszych czasach, nawet z mniejszą ilością księży?
98. GŁÓWNE AGENDY: Przewodnictwo Rady Parafialnej, Komitety Życia Rodzinnego, Biuro Diecezjalne dla Małżeństw i Służby Rodzinie, spotkania małżeńskie, zaręczyny, konferencje przedmałżeńskie i po ślubie.

Potrzeby współczesnej emigracji

99. Imigrantem polskim jest osoba, która choć związana jest kulturowo i uczuciowo z Polską, to jednak pragnie uczestniczyć w życiu tego narodu. Jest ona zainteresowana zarówno wydarzeniami w Polsce jak i problemami Stanów Zjednoczonych. Nawet wtedy, kiedy nie bierze czynnego udziału w życiu Polonii, interesuje się sprawami, które ją dotyczą poprzez przedstawicieli politycznych, swoją wspólnotę lub inne instytucje. Imigrant ten jest w procesie prowadzącym do tego, by stać się Amerykaninem polskiego pochodzenia.
100. Wspólnota Polska jest jedną z niewielu grup imigrantów, która miała doświadczenia w związku z wielokrotnymi i kolejnymi generacjami przybywającymi do Stanów Zjednoczonych. Ogólnie mówiąc, Polacy dobrze sobie radzili z tą szczęśliwą, choć bolesną zmianą. Czego nauczono się z przeszłości? Co możemy na tym zbudować? Co jest odmienne dzisiaj i stąd, co może być zrobione inaczej?
101. Współcześni imigranci sami wskazują na niektóre potrzeby: zatrudnienie, znajomość języka angielskiego, mieszkanie, informacje o niektórych aspektach życia amerykańskiego, głównie dotyczących obywatelstwa, opieki lekarskiej, “bycia między swoimi, “kościół polskiego” lub “księdza polskiego”, zachowywanie polskich tradycji oraz wspomaganie rodziny lub instytucji w Polsce, poradnictwo lub opieka psychologa, poradnictwo prawne, pomoc finansowa, szczególnie tuż po przyjeździe do tego kraju.
102. Odbyło się kilka spotkań, podczas których została sporządzona lista potrzeb pastoralnych zgłaszanych przez samych imigrantów (Pierwszy Zjazd Apostolatu Polskiego w Mundelein, Illinois, później w Hartford, CT w 1988, następnie Pierwszy Narodowy Zjazd Kapłanów Polsko- Amerykańskich w Orchard Lake w 1989). Sprawozdania z tych zebrań ukazują pełen obraz tych potrzeb.
103. W większym lub mniejszym stopniu imigranci doświadczają niektórych z poniższych problemów: osłabienie tożsamości spowodowane kulturowymi i geograficznymi zmianami, separacja członków rodziny, zmiany ról w rodzinie, rodziny rozbite, różna socjalizacja lub

“amerykanizacja” dorosłych w porównaniu do dzieci w rodzinie, która uwypukla różnice pokoleń, sprzyja alkoholizmowi, narkomanii, depresji, samobójstwom.

104. CELE: 1. Parafie mają za zadanie rozwijać poczucie świadomości społecznej, która pomoże im poznać potrzeb wspólnoty i przyczyni się do społecznego osiągnięcia istotnej części ich pastoralnej opieki.
- 105.2. Parafie powinny stać się ośrodkami niosącymi systemowe wsparcie pod adresem tych potrzeb, np. udostępnianie budynków parafialnych na spotkania grup anonimowych alkoholików w języku polskim.
- 106.3. Parafie powinny być informowane zarówno o kościelnych jak i rządowych agencjach i programach, które mogą pospieszyć z pomocą imigrantom i wszystkim potrzebującym.
- 107.4. Wspieranie organizacji takich jak Polska Opieka Społeczna w Chicago czy Polsko-Amerykańska Służba Społeczna w Filadelfii oraz zakładanie i wspieranie ich tam, gdzie jest to możliwe.
108. 5. Niesienie pomocy i wsparcia dla obcokrajowców wchodzących do polskich rodzin poprzez małżeństwo itd.
109. GŁÓWNE AGENDY: pracownicy parafialni, komitety pomocy społecznej, Towarzystwa św. Wincentego a Paulo, katolickie organizacje charytatywne, oraz Biuro Opieki Duszpasterskiej nad Imigrantami i Uchodźcami przy Konferencji Episkopatu Stanów Zjednoczonych.

Historia i kultura

110. Historia Polski nie może być zrozumiana w oderwaniu od historii Kościoła katolickiego i odwrotnie. Podobnie można powiedzieć o rozwoju Polonii w Stanach Zjednoczonych. Wszelkie decyzje odnoszące się do proponowanego planu pastoralnego dla Polonii powinny być oparte na znajomości tej historii.
111. Również i Kościół zachował lub też wspomagał zachowanie wielu historycznych i kulturowych skarbów.
112. CELE: 1. Badanie i poznawanie kulturalnego i historycznego wkładu Polonii dla Kościoła i społeczeństwa amerykańskiego.
- 113.2. Wspieranie i rozwój kulturalnych możliwości Polonii w sztuce i twórczości ludowej. Promowanie zdolności i talentów tych, którzy potrafiliby aplikować te wartości kulturowe do życia Kościoła.
- 114.3. Wspieranie uroczystości, które upamiętniają wydarzenia ważne dla Polonii, np. Konstytucja 3-ego Maja, Dzień Pułaskiego, Miesiąc Polsko-Amerykański, itd.
115. GŁÓWNE AGENDY: polskie i kościelne towarzystwa historyczne, muzea, archiwisści, bractwa, polskie grupy kulturalne, artyści.

APPENDIX

Centralne Biuro Narodowe Apostolatu Polskiego

1. PROPOZYCJE

Utworzenie centralnej izby rozrachunkowej dla potrzeb Apostolatu Polskiego w Stanach Zjednoczonych, tak jak zostało to określone w przewodniku wydanym przez Centrum Duszpasterskie dla Emigrantów i Uciekinierów, które jest departamentem Komisji Biskupów do spraw Emigrantów przy Episkopacie Amerykańskim.

2. RADA NADZORCZA

Jej zadaniem jest wytyczanie kierunku działań, zatrudnienie głównego dyrektora i innych pracowników, określenie zakresu obowiązków dyrektora, ustalenie budżetu operacyjnego, kontrolowanie i opiniowanie pracy dyrektora.

W skład Rady Nadzorczej powinni wejść:

a/. Przedstawiciel z ramienia Episkopatu odpowiedzialny za Apostolat Polski (zakres odpowiedzialności określony jest w dokumencie Troska Pastoralna o Migrantów i Uciekinierów (PCMR, s. 9-10)

b/. Przedstawiciel Apostolatu Polskiego (zakres obowiązków określony jest w PCMR, s. 5-7)

c/. Delegat Episkopatu Polski w Stanach Zjednoczonych (zakres obowiązków określony jest w PCMR, s. 8-9).

d/. Prezes Stowarzyszenia Księży Polsko-Amerykańskich, którego zadaniem jest utrzymywanie kontaktu z organizacjami kapłańskimi Apostolatu Polskiego.

e/. Przedstawiciel wyznaczony spośród pracowników Biura Opieki Pastoralnej nad Migrantami i Uciekinierami, którego zadaniem jest pełnienie funkcji łącznika pomiędzy Biurem i Apostolatem Polskim.

Zadania Rady Nadzorczej:

a/. Inspirować i wspierać nowe inicjatywy w dziedzinie duszpasterstwa, które będą pożyteczne dla imigrantów polskich. Wspierać działalność społeczną i kulturalną polskich grup etnicznych w Stanach Zjednoczonych.

b/. Rozwijać świadomość polskiego dziedzictwa kulturowego w szkołach i parafiach.

c/. Wspierać trwający proces ewangelizacji polskich imigrantów i uciekinierów.

e/. Bronić i reprezentować interesy polskiej grupy etnicznej.

3. DYREKTOR BIURA CENTRALNEGO

Zakres obowiązków:

a. zarządzanie Centralnym Biurem Apostolatu Polskiego pod nadzorem Rady Nadzorczej.
To zakłada:

- prowadzenie korespondencji i odpowiadanie na telefony,
- nadzorowanie dwujęzycznej pomocy biura,
- regularne składanie raportów przedstawicielowi łącznikowemu Episkopatu i reprezentantowi Apostolatu o wszelkich transakcjach,
- przygotowywanie i przedstawianie do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej rocznego budżetu.

b/. pilna praca, aby wypełnić zadania wytyczone przez Radę Nadzorczą.

c/. pomagać w planowaniu zebrań Rady Nadzorczej, sporządzać protokoły posiedzeń Rady i przysyłać je członkom.

d/. służyć pomocą łącznikowi z Episkopatem, Przedstawicielowi Apostolatu oraz Delegatowi Episkopatu w celu umożliwienia wypełnienia ich misji.

e/. przygotowanie i aktualizowanie Dyrektorium księży polonijnych oraz księży polskich pracujących w USA (inkardynowanych, w trakcie procesu inkardynacji oraz gości).

f/. przygotowanie i dystrybucja materiałów liturgicznych i homiletycznych dla potrzeb Apostolatu.

g/. dostarczanie materiałów dla środków masowego przekazu oraz przygotowywanie biuletynu informacyjnego dla Polskiego Apostolatu.

h/. pomoc w przygotowaniu konferencji duszpasterskich dla duchowieństwa polsko-amerykańskiego.

Wersja do wydruku